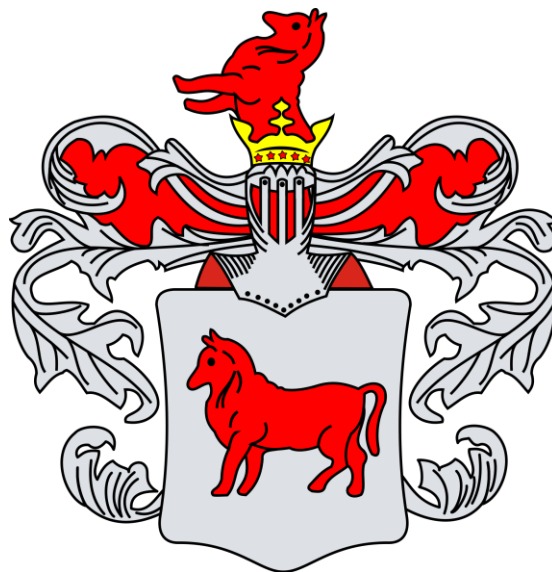

Załącznik do Zarządzenia nr Or.120.25.2020 Wójta Gminy
Dobrzyńiewo Duże z dnia 5 czerwca 2020 r.
w sprawie zasad sporządzania programów
rozwoju Gminy Dobrzyńiewo Duże

ZESPÓŁ DS. WDRAŻANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY DOBRZYŃIEWO DUŻE
NA LATA 2020-2030

ZASADY SPORZĄDZANIA PROGRAMÓW
ROZWOJU GMINY DOBRZYŃIEWO DUŻE

v. 1.0 projekt

Dobrzyńiewo Duże, czerwiec 2020

I. Definicje

Ilekcroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

1. Gminie – należy przez to rozumieć Gminę Dobrzyniewo Duże, jeśli nie wskazano inaczej.
2. Strategii lub SRGDD 2020-2030 – należy przez to rozumieć Strategię przyjętą Uchwałą Nr XVIII/128/20 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030, wraz ze wszystkimi, ewentualnymi jej zmianami.
3. Programach rozwoju - należy przez to rozumieć programy, plany, strategie Gminy Dobrzyniewo Duże, o których mowa w zadaniach strategicznych nr 1.1, 4.1, 5.5.7, 5.5.8, 5.10, 8.1, 9.2, 13.1, 15.5, 17.4, 20.3 Strategii, zaktualizowane wersje tych dokumentów, a także inne dokumenty, wobec których Wójt Gminy zarządził stosowanie zasad określonych niniejszym dokumencie.
4. Zespole ds. Wdrażania Strategii lub ZWS - należy przez to rozumieć Zespół, o którym mowa w Zarządzeniu Nr OR.120.10.2020 Wójta Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie powołania i zadań Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030,
5. Urzędzie Gminy lub UG – należy przez to rozumieć Urząd Gminy Dobrzyniewo Duże.
6. Zasadach – należy przez to rozumieć zasady sporządzania programów rozwoju, określone w sekcjach od V do XIV niniejszego dokumentu.

II. Cele zasad

1. Zapewnienie zgodności programów rozwoju ze Strategią Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030.
2. Zapewnienie zgodności wewnętrznej programów rozwoju, tzn. zgodności między programami rozwoju sporządzanymi i już obowiązującymi.
3. Zapewnienie zgodności wertykalnej programów rozwoju, tzn. ich zgodności z dokumentami planistycznymi wyższych rządów, w szczególności przyjętymi przez powiat białostocki, województwo podlaskie, Rzeczpospolitą Polską i Unię Europejską.
4. Zapewnienie zgodności horyzontalnej programów rozwoju, tzn. ich zgodności z dokumentami planistycznymi gmin sąsiednich i z dokumentami planistycznymi związków samorządowych, których Gmina Dobrzyniewo Duże jest członkiem.
5. Zapewnienie zgodności rozwiązań i działań zawartych w programach rozwoju z obowiązującym lub mającym wejść w życie prawem.
6. Zwiększenie prawdopodobieństwa pozyskania środków zewnętrznych na realizację przedsięwzięć zawartych w programach rozwoju.
7. Zwiększenie skuteczności i efektywności działań samorządu Gminy Dobrzyniewo Duże i jej jednostek (oraz ewentualnej przyszłej spółki) przewidzianych do realizacji w programach rozwoju.
8. Zapewnienie wysokiej jakości merytorycznej, przejrzystości i zrozumiałości programów rozwoju.
9. Usprawnienie współpracy pracowników Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy w procesach budowy programów rozwoju z podmiotami wykonującymi je jako przedmiot umów cywilno-prawnych.
10. Zapewnienie jak najpełniejszego wdrożenia programów rozwoju.

III. Adresaci zasad

Niniejsze zasady sporządzania programów rozwoju adresowane są do:

1. Kierownictwa referatów Urzędu Gminy, w których opracowywane są programy rozwoju.
2. Kierownictwa jednostek organizacyjnych Gminy Dobrzyniewo Duże, w których opracowywane są programy rozwoju.
3. Kierownictwa potencjalnej przyszłej spółki Gminy Dobrzyniewo Duże.
4. Podmiotów wykonujących programy rozwoju dla Gminy Dobrzyniewo Duże, jednostek organizacyjnych (lub ewentualnej przyszłej spółki) gminy jako przedmiot umowy cywilno-prawnej.
5. Członków Zespołu ds. Wdrażania Strategii.

IV. Aplikacja zasad

Aplikacja zasad sporządzania dokumentów planistycznych Gminy Dobrzyniewo Duże polega na ich:

1. przestrzeganiu przez kierownictwo referatów Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy podczas własnych prac nad programami rozwoju;
2. zobowiązaniu podmiotów sporządzających programy rozwoju jako przedmiot umowy cywilno-prawnej do ich stosowania;
3. zaakceptowaniu przez kierownictwo ewentualnej przyszłej spółki gminy i stosowaniu podczas własnych lub zleczanych prac nad programami rozwoju.

V. Zasada zgodności ze Strategią Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże

Zarządzanie strategiczne wymaga posługiwania się przez samorząd gminy wieloma długoterminowymi i krótkoterminowymi programami rozwoju. Niezależnie od tego, czy ich sporządzanie jest fakultatywną aktywnością władz, czy wynika z dyspozycji ustawowych, powinny one być zgodne ze Strategią, stanowiąc jej rozwinięcie lub/i uszczegółowienie, czyli tworzyć z nią spójną, hierarchiczną strukturę celów i zadań. Strategią obecnie obowiązującą jest Strategia Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030 przyjęta Uchwałą Nr XVIII/128/20 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 31 stycznia 2020 r., ale przedmiotowa zasada dotyczy również strategii kolejnych.

Program rozwoju uznaje się za zgodny ze Strategią gdy jednocześnie spełnione są warunki:

- a. podczas jego sporządzania uwzględniono cechy i relacje Gminy Dobrzyniewo Duże, o których mowa w części analitycznej Strategii;
- b. działania Gminy Dobrzyniewo Duże oraz jej jednostek (i ewentualnych przyszłych spółek) przewidziane w nim, lub umożliwiające dzięki niemu, przyczyniają się do osiągnięcia co najmniej jednego z celów strategicznych, o których mowa w Strategii oraz co najmniej jednego z celów operacyjnych, o których mowa w Strategii;
- c. żadne z działań Gminy Dobrzyniewo Duże oraz jej jednostek (i ewentualnych przyszłych spółek) przewidziane w nim, nie ogranicza możliwości zrealizowania żadnego z zadań strategicznych, o których mowa w Strategii, w terminie dla niego przewidzianym;
- d. działania Gminy Dobrzyniewo Duże oraz jej jednostek (i ewentualnych przyszłych spółek) przewidziane w nim, mieszczą się w okresach wskazanych dla nich w Strategii;
- e. zawiera co najmniej te działania Gminy Dobrzyniewo Duże oraz jej jednostek (i ewentualnych przyszłych spółek), które zostały dla niego przewidziane w Strategii;
- f. zawiera oświadczenie autora (autorów) o jego zgodności ze Strategią.

Niezachowanie zgodności programu rozwoju ze Strategią jest dopuszczalne gdy:

- a. zachowanie zgodności jest niemożliwe lub ograniczone ze względu regulacje prawne;
- b. wymaga tego interes Gminy Dobrzyniewo Duże lub jej jednostki (ewentualnej przyszłej spółki).

W takiej sytuacji kierujący referatem Urzędu Gminy, jednostką organizacyjną (ewentualną przyszłą spółką) gminy informuje o niej Wójta nie później niż 30 dni przed zakończeniem prac nad projektem programu rozwoju, a także przedkłada Wójtowi projekt zmian Strategii, które umożliwiają zachowanie zgodności. W przypadku podmiotu wykonującego program rozwoju jako przedmiot umowy cywilno-prawnej, informację taką przekazuje on kierującemu referatem Urzędu Gminy lub jednostką organizacyjną (lub ewentualną przyszłą spółką) gminy, odpowiedzialnemu za powierzenie ww. podmiotowi prac nad programem rozwoju, a ten z kolei Wójtowi.

VI. Zasada zgodności wewnętrznej

Gmina Dobrzyniewo Duże oraz jej jednostki (i ewentualne przyszłe spółki) sporządzają (będą sporządzać) wiele programów rozwoju. Celem wprowadzenia zasady zgodności wewnętrznej jest zapewnienie koordynacji działań w nich zawartych i uniknięcie ich sprzeczności oraz dublowania treści. Sprzyja to minimalizacji strat środków publicznych i zwiększeniu efektów synergicznych i mnożnikowych zachodzących między działaniami realizowanymi w różnych obszarach działalności gminy, a co za tym idzie zwiększeniu efektywności wydatkowania tych środków.

Wypełnienie tej zasady polega na zrealizowaniu przez podmiot sporządzający program rozwoju kolejno następujących czynności:

- a. analiza treści obowiązujących programów rozwoju – ich rejestr prowadzi Sekretarz Zespołu ds. Wdrażania Strategii;
- b. analiza treści projektów programów rozwoju sporządzanych przez pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych (i ewentualnych przyszłych spółek) gminy, a także przez podmioty wykonujące je jako przedmiot umowy cywilno-prawnej. Informacje na temat prac prowadzonych nad programami rozwoju udostępnia Sekretarz Zespołu ds. Wdrażania Strategii;
- c. zapewnienie koordynacji w czasie i przestrzeni działań zawartych w sporządzanym programie rozwoju z działaniami zawartymi w pozostałych, obowiązujących oraz sporządzanych programach rozwoju;
- d. rezygnacja ze zbędnego wprowadzania do przygotowywanych programów rozwoju działań zawartych w pozostałych, obowiązujących oraz sporządzanych programach rozwoju;
- e. wprowadzenie do sporządzanego programu rozwoju spisu obowiązujących programów rozwoju, z którymi zapewniono jego zgodność wewnętrzną oraz spisu programów rozwoju, z którymi w części lub w całości nie zapewniono zgodności wewnętrznej.

Niezachowanie zgodności wewnętrznej programu rozwoju jest dopuszczalne gdy:

- a. zachowanie tej zgodności jest niemożliwe lub ograniczone ze względu regulacje prawne;
- b. wymaga tego interes Gminy Dobrzyniewo Duże lub jej jednostki (ewentualnej przyszłej spółki).

W takiej sytuacji kierujący referatem Urzędu Gminy, jednostką organizacyjną (ewentualną przyszłą spółką) gminy informuje o niej Wójta nie później niż 30 dni przed zakończeniem prac nad projektem programu rozwoju. W przypadku podmiotu wykonującego program rozwoju jako przedmiot umowy cywilno-prawnej, informację taką przekazuje on kierującemu referatem Urzędu Gminy lub jednostką organizacyjną (lub ewentualną przyszłą spółką) gminy, odpowiedzialnemu za powierzenie ww. podmiotowi prac nad programem rozwoju, a ten z kolei Wójtowi.

VII. Zasada zgodności wertykalnej

Zgodność wertykalna to zgodność programu rozwoju z planami, programami i strategiami przyjmowanymi przez organy stanowiące lub wykonawcze powiatu białostockiego, województwa Podlaskiego, Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej, zwanych dalej podmiotami wyższego rzędu. Zachowanie tej zgodności polega na uwzględnieniu tych treści i wytycznych dla gminnych programów rozwoju zawartych w ww. planach, programach i strategiach, które przesądzają o możliwości nawiązania lub rozwoju współpracy z ww. podmiotami wyższego rzędu lub ich jednostkami, albo ich spółkami. Celami zachowania zgodności wertykalnej są:

- a. zapewnienie możliwości pozyskania przez gminę i jednostki organizacyjne (i ewentualne przyszłe spółki) gminy środków finansowych na realizację działań zawartych w programie rozwoju;
- b. zapewnienie możliwości pozyskania przez gminę i jednostki organizacyjne (i ewentualne przyszłe spółki) gminy innych niż finansowe, tj. merytorycznych, kadrowych, informacyjnych i innych form wsparcia realizacji działań zawartych w programie rozwoju;
- c. zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji inwestycji i tzw. projektów miękkich przez ww. podmioty na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże.

Wypełnienie tej zasady polega na zrealizowaniu przez podmiot sporządzający program rozwoju kolejno następujących czynności:

- a. identyfikacja programów, planów i strategii przyjętych lub znajdujących się w fazie konsultacji, opracowanych (opracowywanych) przez podmioty wyższego rzędu, które są związane merytorycznie ze sporządzanym programem rozwoju;
- b. analiza ww. programów, planów i strategii z punktu widzenia możliwości osiągnięcia ww. celów zgodności wertykalnej;
- c. wprowadzenie do sporządzanego programu rozwoju działań zmierzających do osiągnięcia ww. celów zgodności wertykalnej;
- d. wprowadzenie do sporządzanego programu rozwoju spisu związanych z nim merytorycznie planów, programów i strategii podmiotów wyższych rządów, z którymi zapewniono zgodność wertykalną.

Niezachowanie zgodności wertykalnej programu rozwoju jest dopuszczalne gdy:

- a. zachowanie tej zgodności jest niemożliwe lub ograniczone ze względu regulacje prawne;
- b. wymaga tego interes Gminy Dobrzyniewo Duże lub jej jednostki (ewentualnej przyszłej spółki).

W takiej sytuacji kierujący referatem Urzędu Gminy, jednostką organizacyjną (ewentualną przyszłą spółką) gminy informuje o niej Wójta nie później niż 30 dni przed zakończeniem prac nad projektem programu rozwoju. W przypadku podmiotu wykonującego program rozwoju jako przedmiot umowy cywilno-prawnej, informację taką przekazuje on kierującemu referatem Urzędu Gminy lub jednostką organizacyjną (lub ewentualną przyszłą spółką) gminy, odpowiedzialnemu za powierzenie ww. podmiotowi prac nad programem rozwoju, a ten z kolei Wójtowi.

VIII. Zasada zgodności horyzontalnej

Zgodność horyzontalna to zgodność programu rozwoju z planami, programami i strategiami przyjmowanymi przez organy stanowiące lub wykonawcze sąsiednich samorządów gminnych oraz związków samorządowych, których Gmina Dobrzyniewo Duże jest członkiem. Zachowanie tej zgodności polega na uwzględnieniu tych treści ww. planów, programów i strategii, które przesądzają o możliwości nawiązania lub rozwoju współpracy z ww. gminami i związkami samorządowymi. Cele zachowania omawianej zgodności to:

- a. zapewnienie możliwości pozyskania przez Gminę Dobrzyniewo Duże, we współpracy z sąsiednimi samorządami gminnymi lub związkami samorządowymi, których jest ona członkiem, środków zewnętrznych na realizację działań zawartych w programie rozwoju.
- b. zapewnienie możliwości pozyskania przez Gminę Dobrzyniewo Duże, we współpracy z sąsiednimi samorządami gminnymi lub związkami samorządowymi, których jest ona członkiem, innych niż finansowe, tj. merytorycznych, kadrowych, informacyjnych i innych form wsparcia realizacji działań zawartych w programie rozwoju.
- c. zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji przez podmioty wyższego rzędu, omówione w dziale VII, inwestycji pożądaných przez samorząd Gminy Dobrzyniewo Duże na jej terenie lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

Wypełnienie tej zasady polega na zrealizowaniu przez podmiot sporządzający program rozwoju kolejno następujących czynności:

- a. identyfikacja programów, planów i strategii przyjętych lub znajdujących się w fazie konsultacji sporządzonych (sporządzanych) przez sąsiednie samorządy gminne lub związki samorządowe, których Gmina Dobrzyniewo Duże jest członkiem, i które są związane merytorycznie ze sporządzanym programem rozwoju;
- b. analiza ww. programów, planów i strategii z punktu widzenia możliwości osiągnięcia ww. celów zgodności horyzontalnej;
- c. wprowadzenie do sporządzanego programu rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże działań zmierzających do osiągnięcia ww. celów zgodności horyzontalnej;
- d. wprowadzenie do sporządzanego programu rozwoju spisu związanych z nim merytorycznie planów, programów i strategii sąsiednich samorządów gminnych lub związków samorządowych, których Gmina Dobrzyniewo Duże jest członkiem, z którymi zapewniono zgodność horyzontalną.

Niezachowanie zgodności horyzontalnej programu rozwoju jest dopuszczalne gdy:

- a. zachowanie tej zgodności jest niemożliwe lub ograniczone ze względu regulacje prawne;
- b. wymaga tego interes Gminy Dobrzyniewo Duże lub jej jednostki (ewentualnej przyszłej spółki).

W takich sytuacjach kierujący referatem Urzędu Gminy, jednostką organizacyjną (ewentualną przyszłą spółką) gminy poinformuje o niej Wójta nie później niż 30 dni przed zakończeniem prac nad projektem programu rozwoju. W przypadku podmiotu wykonującego program rozwoju jako przedmiot umowy cywilno-prawnej, informację taką przekazuje on kierującemu referatem Urzędu Gminy lub jednostką organizacyjną (lub ewentualną przyszłą spółką) gminy, odpowiedzialnemu za powierzenie ww. podmiotowi prac nad programem rozwoju, a ten z kolei Wójtowi.

IX. Zasada zgodności prawnej

Zasadę zgodności prawnej postrzega się na dwa sposoby. Pierwszy dotyczy tych programów rozwoju, które są sporządzane w wyniku dyspozycji ustawowych, np. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, strategie rozwiązywania problemów społecznych, programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W przypadku takich programów rozwoju, zachowanie zgodności prawnej polega na sporządzaniu ich zgodnie z regułami określonymi w odpowiadających im ustawach i rozporządzeniach ministerialnych. Ta forma zgodności prawnej jest zatem zagwarantowana przepisami i nie jest przedmiotem niniejszego Zarządzenia.

Drugi sposób postrzegania zgodności prawnej dotyczy pozostałych programów rozwoju. Analiza dotychczasowych praktyk w zakresie ich sporządzania pozwala twierdzić, że zdarzały się nieliczne przypadki umieszczania w nich działań niedostatecznie zdefiniowanych z punktu widzenia prawna lokalnego lub z nim sprzecznych. Takie wady programów rozwoju obniżają ich skuteczność i

efektywność. Dla zachowania omawianej zgodności prawnej, podmiot sporządzający program rozwoju zatem wykona następujące czynności:

- a. weryfikacja i zapewnienie zgodności rozwiązań prawnych zawartych w programie rozwoju z obowiązującym prawem lokalnym oraz z prawem lokalnym, które wejdzie w życie w okresie realizacji działań zawartych w programie rozwoju;
- b. sformułowanie w programie rozwoju podstawowych elementów rozwiązań prawnych, które są warunkiem koniecznym lub dostatecznym osiągnięcia jego celów, i które powinny zostać przyjęte w postaci uchwał Rady Gminy lub Zarządzeń Wójta;
- c. zawarcie w programie rozwoju oświadczenia jego autora (autorów), że zawarte w nim działania są zgodne z obowiązującym i mającym wejść w życie prawem lokalnym.

X. Zasada maksymalizacji pomocowych źródeł finansowania

Gmina Dobrzyńewo Duże nie dysponuje środkami pozwalającymi na zaspokojenie wszystkich potrzeb społeczności lokalnej. W związku z tym musi być beneficjentem zewnętrznych źródeł finansowania realizacji jej zadań własnych i fakultatywnych. Sporządzając programy rozwoju należy zatem dokonać weryfikacji możliwości pozyskania środków zewnętrznych na realizację działań w nich zawartych. Niezbędnymi czynnościami w tym zakresie są:

- a. wprowadzenie do programu rozwoju działań, które przyczynią się do osiągnięcia celów w nim postawionych i jednocześnie, co do których istnieje istotne prawdo-podobieństwo współfinansowania ich realizacji ze źródeł pomocowych,
- b. wskazanie w programie rozwoju z ww. źródeł,
- c. wskazanie w programie rozwoju kluczowych warunków pozyskania środków z ww. źródeł.

XI. Zasada konsultacji wewnętrznych

Prace nad programem rozwoju mogą być prowadzone przez referat Urzędu Gminy, jednostkę organizacyjną (ewentualną przyszłą spółkę) gminy lub podmiot wykonujący go jako przedmiot umowy cywilno-prawnej. W celu zapewnienia wysokiej jakości merytorycznej programu rozwoju, niezbędne jest przeprowadzenie przez podmiot sporządzający go jego konsultacji wewnętrznych, tzn. konsultacji z kierownictwem wybranych referatów Urzędu Gminy lub/i z kierownictwem jednostek organizacyjnych (ewentualnych przyszłych spółek) gminy.

Wypełnienie zasady konsultacji wewnętrznych polega na zrealizowaniu przez podmiot sporządzający program rozwoju następujących czynności:

- a. w przypadku programu rozwoju sporządzanego w referacie Urzędu Gminy lub w jednostce organizacyjnej:
 - przedłożenie przez kierującego tym referatem lub jednostką projektu programu rozwoju, kierującym tymi referatami i jednostkami organizacyjnymi (i ewentualną przyszłą spółką) gminy, które mają być zaangażowane w realizację działań zawartych w programie rozwoju – celem uzyskania opinii o jego jakości i realności;
 - omówienie uzyskanych opinii podczas posiedzenia ZWS.
- b. w przypadku programu rozwoju sporządzanego przez podmiot wykonujący go jako przedmiot umowy cywilno-prawnej:
 - co najmniej jednokrotne przedłożenie przez ww. podmiot wersji roboczej programu rozwoju kierującemu referatem Urzędu Gminy lub jednostką organizacyjną (ewentualną przyszłą spółką) gminy odpowiedzialnym za powierzenie ww. podmiotowi prac nad tym programem;
 - przedłożenie wersji roboczej programu rozwoju przez ww. kierującego, kierującym tymi referatami i jednostkami organizacyjnymi (i ewentualną przyszłą spółką) gminy,

które mają być zaangażowane w realizację działań zawartych w programie rozwoju – celem uzyskania opinii o jego jakości i realności.

Ponadto, programy rozwoju, przyjmowane w formie uchwały Rady Gminy są poddawane zaopiniowaniu przez jej właściwe Komisje.

XII. Zasada realności finansowej

Realizacja większości działań zawartych w programach rozwoju wymaga ponoszenia nakładów finansowych, które muszą znaleźć pokrycie w środkach gminy lub w pozyskanych środkach zewnętrznych, w tym pomocowych. W związku z tym sporządzając program rozwoju należy stosować zasadę realności finansowej. Jej zastosowanie polega na przeprowadzeniu przez podmiot tworzący program rozwoju następujących czynności:

- a. oszacowanie nakładów niezbędnych na realizację działań zawartych w programie rozwoju i wprowadzenie do niego informacji na ten temat;
- b. wprowadzenie do programu rozwoju harmonogramu ponoszenia nakładów na realizację działań w nim zawartych z dokładnością co najmniej do roku.

Niezachowanie zasady realności finansowej programu rozwoju jest dopuszczalne gdy:

- a. nie istnieje możliwość oszacowania z zadowalającą dokładnością nakładów na realizację działań zawartych w programie rozwoju, a jednocześnie istnieje uzasadnienie wprowadzenia ich do tego programu;
- b. uniemożliwiają to ograniczenia prawne;
- c. wymaga tego interes Gminy Dobrzyniewo Duże lub jej jednostki (ewentualnej przyszłej spółki).

XIII. Zasada procedur wdrożeniowych

Programy rozwoju obejmują szereg działań zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych w nich celów. Aby mogły być one skutecznie i efektywnie zrealizowane niezbędne jest określenie procedury ich wdrażania. Z tego powodu program rozwoju powinien zawierać procedurę wdrożeniową zawierającą:

- a. okresy lub terminy lub częstotliwość realizacji działań w nim zawartych, określone z dokładnością co najmniej do roku;
- b. wykonawców działań w nim zawartych w postaci Urzędu Gminy lub/i jednostki organizacyjnej (lub/i ewentualnej przyszłej spółki) gminy, lub/i podmiotów zewnętrznych;
- c. podmiot wiodący, tzn. koordynujący i nadzorujący jego wdrażanie;
- d. zmiany struktury organizacyjnej Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych (i ewentualnej przyszłej spółki) gminy - jeśli takie zmiany są niezbędne do jego wdrażania;
- e. zmiany obowiązujących Uchwał Rady Gminy lub Zarządzeń Wójta, jeśli takie zmiany są niezbędne do jego wdrażania;
- f. główne cechy nowych Uchwał Rady Gminy lub Zarządzeń Wójta, jeśli ich podjęcie jest niezbędne do jego wdrażania.

XIV. Zasada procedur monitoringowo-ewaluacyjnych

Wdrażanie programu rozwoju wymaga realizacji czynności monitoringowo-ewaluacyjnych, które mają trzy cele. Pierwszy to modyfikacja programu w trakcie jego wdrażania, tak by przyjęte w nim cele były osiąganymi przy najniższych nakładach finansowych, czasowych i rzeczowych. Cel drugi to

identyfikacja momentu, w którym program rozwoju powinien zostać uchylony i ewentualnie zastąpiony nowym, a także określenie przesłanek i zakresu tej zmiany. Trzeci cel to zapewnienie prawno-organizacyjnych warunków wdrażania programu. Zaniechanie monitoringu i ewaluacji skutkuje gwałtownym spadkiem skuteczności i efektywności wdrażania.

Wypełnienie zasady procedur monitoringowo-ewaluacyjnych polega na określeniu w programie rozwoju co najmniej:

- a. metody monitorowania stopnia osiągnięcia celów programu. Zaleca się aby monitoring został oparty na wybranych wskaźnikach monitoringu zastosowanych w SRGDD 2020-2030:
- b. podmiotu prowadzącego monitoring.
- c. sposobu wykorzystania wyników monitoringu dla jego aktualizacji lub podjęcia decyzji o jego uchyleniu.

Inny sposób wypełnienia zasady procedur monitoringowo-ewaluacyjnych stosuje się gdy został on określony dla programu rozwoju w przepisach prawa lub w wytycznych podmiotów dystrybuujących środki pomocowe, w stosunku do których program ten będzie przedmiotem aplikacji.